

LECTURES

SETMANA SANTA 24-25-26/03/2016

TRIDIUM PASQUAL. CICLE C

DIJOUS SANT

1ª LECTURA. (Èxode 12, 1-8.11-14)

En aquells dies,
el Senyor digué a Moisès i a Aharon
mentre eren al país d'Egipte:
«Per a vosaltres, aquest mes serà el primer de tots els mesos de l'any.
Digueu a tota la comunitat del poble d'Israel:
"El dia deu d'aquest mes, que cada família, cada casa,
prengui un anyell o un cabrit.
Si una família fos massa petita,
que el prengui junt amb la família del veí més pròxim,
fins a completar el nombre de persones.
Compteu quants en calen per menjar-se'l.
Que sigui mascle, sense tara,
i que no tingui més d'un any.
Podeu prendre igual un anyell que un cabrit.

L'heu de guardar fins al dia catorze del mes,
i que tots els qui formen part
de la comunitat del poble d'Israel
el degollin al capvespre d'aquell dia,
que prenguin de la seva sang
i en posin als dos muntants i a la llinda de les cases on se'l menjaran.
Aquella mateixa nit han de menjar-ne la carn,
rostita a la brasa, amb pans sense llevat i herbes
amargues.

Per a menjar-vos-el, aneu cenyits,
amb les sandàlies posades i el bastó a la mà,
i us l'heu de menjar a corre-cuita:
aquesta víctima és la Pasqua, és a dir, el "pas" del Senyor.
Aquella nit passaré pel país d'Egipte
i faré morir tots els primogènits d'Egipte,
tant els dels homes com els dels animals,
i faré justícia contra les divinitats d'Egipte.
Jo sóc el Senyor.
La sang serà un senyal a les cases on vosaltres viviu.
Quan veuré la sang «passaré» enllà i,
al moment que jo castigui el país d'Egipte,
no caurà damunt vostre la plaga de l'extermini.
Tingueu aquest dia com un memorial,
i celebren-lo amb un pelegrinatge en honor del Senyor.
Que totes les generacions el celebren com una institució
perpètua.»

2ª LECTURA (1ª Corintis 11, 23-26).

Germans,
aquesta tradició que jo he rebut
i que us he transmès a vosaltres,
ve del Senyor.
Jesús, el Senyor, la nit que havia de ser entregat
prengué el pa,
i, dient l'acció de gràcies, el partí i digué:
«Això és el meu cos, ofert per vosaltres.
Feu això per celebrar el meu memorial.»
Igualment prengué el calze, havent sopat, i digué:
«Aquest calze és la nova aliança segellada amb la meua
sang.
Cada vegada que en beureu,
feu-ho per celebrar el meu memorial.»

Així, doncs, cada vegada
que mengeu aquest pa i beveu aquest calze
anuncieu la mort del Senyor fins que torni.

EVANGELI. (Joan 13, 1-15).

Eren ja les vigílies de la festa de la Pasqua.
Jesús sabia que havia arribat la seva hora,
la de passar d'aquest món al Pare.
Ell que sempre havia estimat els seus en el món,
ara els demostrà fins a quin punt els estimava.

Durant el sopar,
quan el diable ja havia posat en el cor de Judes,
fill de Simó Iscariot, la resolució de traïr-lo,
Jesús,
conscient que el Pare li havia deixat a les mans totes les coses,
conscient que venia de Déu i a Déu tornava,
s'aixecà de taula,
es tragué el mantell i se cenyí una tovallola;
després tirà aigua en un gibrell
i es posà a rentar els peus als deixebles
i a eixugar-los-els amb la tovallola que duia a la cintura.

Quan anava a rentar Simó Pere, aquest li diu:
«Senyor, ¿vós voleu rentar-me els peus a mi?»
Jesús li respon:
«Ara no entens això que faig; ho entendràs després.»
Pere li diu: «Mai de la vida! Vós no em rentareu els peus.»
Jesús li contestà:
«Si no et rento, tu no ets dels meus.»
Li diu Simó Pere: «Si és així, Senyor,
no em renteu només els peus:
renteu-me també les mans i el cap.»
Jesús li respon:
«Qui s'ha banyat només necessita rentar-se els peus;
ja està net tot ell.
I vosaltres ja esteu nets, encara que no tots.»
Jesús sabia qui l'havia de traïr;
per això deia que no tots estaven nets.

Després de rentar-los els peus,
quan s'hagué posat el mantell i assegut a taula,
els digué:
«¿Enteneu això que us acabo de fer?
Vosaltres em dieu "Mestre" i "Senyor",
i feu bé de dir-ho, perquè ho sóc.
Si, doncs, jo, que sóc el Mestre i el Senyor,
us he rentat els peus,
també vosaltres us ho heu de fer els uns als altres.
Us he donat exemple perquè vosaltres ho feu
tal com jo us ho he fet.»

DISSABTE SANT

EVANGELI. (Lluc 24, 1-12).

El diumenge, molt de matí, les dones anaren al sepulcre
amb les espècies aromàtiques que havien preparat.
Trobaren que la pedra havia estat apartada
de l'entrada del sepulcre.
Hi entraren, però no trobaren el cos de Jesús, el Senyor.

Mentre es preguntaven què havia passat,
se'ls presentaren dos homes amb vestits resplendents.
Esglaiades, s'inclinaren amb la cara fins a terra,
i ells digueren:
-«¿Per què busqueu entre els morts aquell que viu?
No hi és, aquí: ha ressuscitat.
Recordeu com us parlava,
quan encara era a Galilea i us deia
que el Fill de L'home havia de ser entregat
a uns homes pecadors, que havia de ser crucificat
i, que al tercer dia, havia de ressuscitar.»

Llavors es recordaren del que Jesús havia predit.
Se'n tornaren del sepulcre i anunciaren tot això als onze
i a tots els altres.
Aquestes dones eren Maria Magdalena, Joana, i Maria,
Mare de Jaume.
També les altres que eren amb elles, els ho deien.
Però als apòstols aquesta història els semblà una quimera,
i no se les cregueren.
Pere se'n anà corrents al sepulcre,
s'ajupí per mirar a dintre i veié que no hi havia res més
que el llençol d'amortallar tot aplanat
i se'n tornà a casa,
preguntant-se amb estranyesa què podia haver passat.

Paraules i Parauletes

TRIDIUM PASQUAL

DIJOURS SANT. CICLE C. "RENTAR".

88. Rentar (...i es posà a rentar els peus als deixebles...).

En aquest relat, en molt poc espai, el verb *rentar* hi surt 10 vegades. És una manera d'indicar, sobretot en textos destinats a ser escoltats, que aquesta acció és molt significativa aquí. Per això podem preguntar-nos: què ens vol dir l'evangeli de Joan repetint tant aquesta *acció* de Jesús, i la *reacció* de Pere?

D'entrada sorprèn que Jesús consideri "nets" uns deixebles que aquella mateixa nit li seran infidels. (Notem que al Calvari, només segons l'Evangelí de Joan, hi serà un únic deixeble: aquell que apareix sobtadament quan Judes ja té decidit de traïr Jesús. Es tracta de "el deixeble que Jesús estimava". És un deixeble *nou* que no té nom; i sembla introduït per compensar la total desfeta del *grup dels Dotze*. De fet representa la presència, *literàriament* anticipada, de la *Comunitat cristiana*. El seu *paper* serà ajudar a descobrir el significat de la mort resurrecciosa de Jesús).

Jesús diu: *Qui s'ha banyat només necessita rentar-se els peus; ja està net tot ell*. Això ho diu a Pere, el qual està a punt de negar-lo del tot. "*T'ho ben asseguro: no cantarà el gall que no m'hagis negat tres vegades*" (Joan 13:38). A més, els quatre Evangelis fan notar repetidament que Judes era "un dels Dotze", incloent així, d'alguna manera, tot el grup en la seva *traïció* (Mateu 26:47; Joan 6:71).

¿Com és que Jesús diu als deixebles que ja estan nets i que només els ha de rentar el peus?

Ho explica en el mateix relat: "Vosaltres ja sou nets gràcies al missatge que us he anunciat" (Joan 15:3). El **missatge** de Jesús els ha purificat.

És cert que, de moment, aquest *missatge* està hivernant dintre d'ells. Mentalment, no l'entenen; i el seu cor està encara massa endurit perquè el missatge hi sigui actiu (*Pere = pedra*). Per això Pere negarà rotundament conèixer aquell *home*" (Joan 18:17).

Però el contacte amb Jesús, el seu exemple, les seves paraules, el seu comportament,... els ha captivat, i el seu *missatge* **està en ells** com una *llavor* que germinarà al seu temps.

De moment Pere és incapaç d'acceptar que el seu *líder* es faci el seu *servidor*. Pensa que l'abaixament del seu *Mestre i Senyor* l'enfonsaria també a ell. "*Mai de la vida! Vós no em rentareu els peus*". Com si digués: Si m'he de rentar els peus, ja me'ls rentaré jo; però no vós, perquè sou el (meu) *Senyor*!

No obstant, davant la resposta radical de Jesús "*Si no et rento, tu no ets dels meus*", la reacció de Pere posa de manifest la seva total opció per Jesús: *Si és així, Senyor... renteu-me també les mans i el cap*.

Pere i els altres, excepte Judes, han optat per Jesús definitivament; però de moment no el saben seguir. Jesús els ha de rentar els *peus*. L'important no està en el *rentament* sinó en el seu *significat*, que ells hauran d'aprendre: ser *Mestre i Senyor* significa **servir**.

Aquest *servei* ha d'arribar fins a l'absència. "*Us convé que me'n vagi, perquè, si no me'n vaig, el Defensor no vindrà a vosaltres*" (Joan 16:7). El missatge de Jesús *sembrat* en el cor dels deixebles, i que ells han acollit, no s'activarà mentre Jesús estigui físicament amb ells. Mentre ell hi sigui, el consideraran el seu únic Mestre i Senyor.

Haurà de marxar; haurà de morir com a Mestre i Senyor perquè ells el descobreixin com a *Esperit*, com a *Força* que els transforma també a ells en *mestres i senyors*. I que els permeti veure cada ésser humà com a *mestre i senyor*.

Que el seu Mestre i Senyor *els renti els peus* (es faci *servidor*) no l'abaixa ni a ell ni als *rentats*. Al contrari: el Mestre i Senyor ens fa *mestres i senyors* quan ens deixem servir, fent-nos també *servidors*.

La comunitat de Jesús és una comunitat de persones adultes; de *mestres i senyors*; de persones *lliures* que, servint els altres des de la llibertat, fan aflorar la llibertat i la dignitat dels *servits*.

Potser s'entén més bé aquesta *comunitat de Jesús* si la contrastem amb la "comunitat" que genera el *Poder*, la qual es fonamenta en el *domini i dependència*.

La comunió mai no engendra **súbdits** sinó **germans**. el Santuari.

DIVENDRES SANT. CICLE C. "HORT".

89. Hort.

- (*Allà hi havia un hort, i Jesús hi entrà amb els seus deixebles. Joan 18:1*).

- (*Hi havia un hort a l'indret on havien crucificat Jesús... Joan 19:41*).

En l'Evangelí de Joan, el relat de la *Passió, mort i resurrecció de Jesús* està posat dintre una gran inclusió formada per la paraula **hort**. Comença amb la detenció a l'*Hort de Getsemaní* i acaba amb la resurrecció a l'*Hort del Calvari*.

A l'hort de Getsemaní, abans de deixar-se detenir, Jesús pregunta: *Qui busqueu?* La pregunta es fa dues vegades provocant una resposta repetida: *Jesús, el Natzaré*. Pregunta i resposta són repetides per posar de relleu el seu significat. "Natzaré" sona igual que la paraula que en hebreu significa "rebrot". En els Evangelis, la idea de *Jesús-rebrot* (natzaré o de Natzaret) sovinteja (Mateu 2:23). Ve ja de l'Antic Testament. *Rebrot de Jessé*, pare del rei David (Isaïes 11:1).

Ajuntant **hort** i **rebrot**, tenim els significat que l'Evangelí de Joan vol suggerir: el *rebrot* de David és arrancat de l'*hort de Getsemaní* per ser trasplantat a l'*hort del Calvari*.

A l'*hort de Getsemaní* Jesús és el **rebrot de Jessé** (és a dir: pertany al Poble d'Israel). A l'*hort del Calvari*, fora ciutat, Jesús és per a **tota la Humanitat**. Per això es parla d'un indret concorregut per gent diferent i assenyalat amb un cartell escrit en hebreu, llatí i grec (Joan 19:20).

"Aquí teniu l'home" havia dit el representant de l'autoritat imperial (*mundial*) (Joan 19:5). A l'hort del Calvari, Jesús és "exhibit" com a primogènit de la (nova) Humanitat. *El Fill de l'home ha de ser enlairat, perquè tots els qui creuen tinguin en ell vida eterna*. (Joan 3,14).

La presència de Maria Magdalena a l'*hort del Calvari* evoca els inicis de la Humanitat amb *Adam i Eva* al mític *Jardí (Hort) terrenal*.

Segons el segon *Relat de la Creació* (Gènesi 2:7ss), Adam (l'Home) es troba sol, i per això Déu, provocant-li un *son profund*, li treu una costella per fer-ne la Dona, companya sortida del seu costat mateix. (Alguns feministes consideren aquest llenguatge poc correcte perquè hi veuen una dependència d'Eva en relació a Adam. Potser sí. Però més aviat sembla que s'hi vol expressar la radical **identitat** entre home i dona, i la seva profundíssima **comunió**. "Aquesta sí que és os dels meus ossos i carn de la meua carn!". Gènesi 2:23).

També a l'hort de Getsemaní el *nou Adam* viu una terrible soledat, accentuada per la "presència" de *companys* que no l'entenen, l'abandonen o el traeixen. La seva mort correspon al *son profund* després del qual, "en despertar-se", es trobarà amb la *nova Eva*, personificada en Maria Magdalena, que busca adelerada "el seu Senyor".

Quan Maria Magdalena veu Jesús, el pren per l'hortolà. No s'equivoca: Jesús és el nou hortolà que, juntament amb ella, rep de Déu l'*Hort-Jardí* on podran fer créixer la Nova Humanitat, formada des de la *Germanor*, i no pas des del *Poder*, com culpablement es pretén fer en la Vella Humanitat. En la Nova, queda exclosa tota relació de domini o de possessió (Joan 20:17).

De l'hort de Getsemaní a l'hort del Calvari. Jesús passa de ser *cent per cent jueu* (rebrot de David) a ser també *cent per cent universal* (fill de l'Home) per la seva *vida donada* (feta *llavor*) per a tothom. Així ho escenificaran els mateixos soldats repartint el seu *mantell reial* en quatre parts (Als quatre punts cardinals) (Joan 19:23).

A l'hort del Calvari Jesús mor com a rei dels Jueus i hi germina com a rei Universal, lliurat a la Humanitat pels mateixos Jueus.

Jesús no és *propietat privada* de ningú: ni de Jueus, ni de Cristians (entesos com el *grup particular* dels seus seguidors). Jesús és l'Home. Fill de la Humanitat i primogènit de la Nova Humanitat.

L'hort de Getsemaní i el del Calvari representen una sola i única Humanitat. Tots hi naixem com a *rebrot*s; tots hi som enterrats com a *llavors de nova vida*, si ho acceptem lliurement i amb generositat.

VETLLA PASQUAL. CICLE C.

NO ÉS PAS ENTRE ELS MORTS

«¿Per què busqueu entre els morts aquell que viu? No hi és, aquí: ha ressuscitat.». Segons Lluc, aquest és el missatge que escolten les dones en el sepulcre de Jesús. Sens dubte, el missatge que hem d'escoltar també avui els seus seguidors. Per què busquem Jesús en el món de la mort? Per què cometem sempre el mateix error?

Per què busquem Jesús en tradicions mortes, en fórmules anacròniques o en cites gastades? Com ens trobarem amb ell, si no alimentem el contacte viu amb la seva persona, si no captem bé la seva intenció de fons i ens identifiquem amb el seu projecte d'una vida més digna i justa per a tothom?

Com ens trobarem amb «el que viu», ofegant entre nosaltres la vida, apagant la creativitat, alimentant el passat, autocensurant la nostra força evangelitzadora, suprimint l'alegria entre els seguidors de Jesús?

Com acollirem la seva salutació de «Pau a vosaltres», si vivim descalificant-nos els uns als altres? Com sentirem l'alegria del ressuscitat, si estem introduint por a l'Església? I, com ens alliberarem de tantes pors, si la nostra por principal és trobar-nos amb el Jesús viu i concret que ens transmeten els evangelis?

Com encomanarem la fe el Jesús viu, si no sentim mai «bullir la sang», com els deixebles d'Emaús? Com li seguirem de prop, si hem oblidat l'experiència de veure'l enmig nostre, quan ens reunim en el seu nom?

On el trobarem avui, en aquest món injust i insensible al sofriment aliè, si no el volem veure en els petits, els humiliats i crucificats? On anem a escoltar la seva crida, si ens tapem les orelles per no sentir els crits dels que pateixen a prop o lluny de nosaltres?

Quan Maria Magdalena i les seves companyes van explicar als apòstols el missatge que havien escoltat al sepulcre, ells «no les van creure». Aquest és també avui el nostre risc: no escoltar els que segueixen a un Jesús viu.

José Antonio Pagola